

Foto: Jan Slavík

Palác Národní – DRN
Praha
Stanislav Fiala / Fiala + Nemeč

PATRIK HÁBL

Slovo malíře

Když jsem se před několika lety poprvé setkal se Stoudou Fialou, užasle jsem sledoval jeho práci a v duchu si uvědomoval, že o stejný přístup k materiálům a experimentování s nimi se dlouhodobě snažím i ve své práci. Měl jsem radost, že existuje někdo, kdo vidí dané situace a možnosti velmi podobně. Mí studenti z Umprum při své první návštěvě do Drnu dům komentovali: Jak to, že je na architektuře nikdo neučí tímto způsobem? V šoku prohlíželi všechny detaily stavby a nevěřičně kroutili hlavami. Uvědomil jsem si, že celé generace vyrůstaly v čistotě funkcionalismu a tato změť barev a tvarů je pro ně něco, co nedokáží pojmenovat ani pochopit, a někteří starší ani přijmout. Je to pro ně jako z jiné planety.

Le Corbusier ve dvacátých letech 20. století prohlásil, že dům je stroj na bydlení, a to strhlo čistou pohromu. Do konce života mu tuto demagogii škodolibě předhazoval Adolf Loos, nicméně Le Corbusier s ní pracoval poněkud svobodněji. Nedržel se jí striktně a stále opakoval, že dům je především pro člověka, který si tento dům musí podmanit. Stejně tak k domu přistupuje Stanislav Fiala, který si nestaví svůj pomník, ale vytváří dům pro člověka, aby jej bavil a stal se i hrou.

Malbou se zabývám již přes 20 let a nikdy mne nepřestala zajímat, každý den objevuji nové způsoby malby a tento obor považuji za stále neprobádaný. V malbě se snažím spojovat grafické a malířské způsoby a principy. Malba je pro mne nejenom

jakousi hrou, ale také nutností. Dlouhodobě pracuji s měřítkem a prostorem a snažím se prostor proměnit. Zajímá mne samotný obraz a jeho umístění do dané situace a architektury. Řeším a zkoumám nejenom instalaci, ale především médium malby, co návštěvník prožívá před obrazem a zda obraz může vyvolávat emoce. Snažím se malbu jistým způsobem redefinovat a diváka vtáhnout nejenom před obraz, ale za obraz, mezi obraz, pod obraz, nebo dovnitř obrazu. Aby se obraz a daná situace stala neočekávatelnou a nepředvídatelnou.

V dialogu se Stanislavem jsem se podílel na garážích v paláci Drn, světlících sousedících s prvorepublikovým palácem Dunaj, nebo ve Šporkovském paláci, kde vznikl dialog mezi Gočárem a současnou

situací. Ve všech případech jsem reagoval na danou chvíli a materiál. Pokud byl beton porézni, nebo hlazený, pokaždé jsem musel najít nový způsob, jak tuto výzvu uchopit. U garáží byl největší oříšek zpracovat plochu téměř 1000 m², u stropu jsem musel téměř ležet a mít v hlavě jasné srovnané měřítko, kompozici, barevnost, ale především samotnou formu a zároveň docílit lehkost malby, jako by člověk nad malbou tančil, což na stropě může být problém.

Rád mám před sebou nejrůznější výzvy, které musíte zdolat. Často v těch největších krizích člověk zažívá to největší štěstí, je důležité umět proměnit znaménko minus ve znaménko plus a mít oči otevřené a umět nejenom naslouchat, ale i v pravý čas správně reagovat.